

Ίσοκράτης, Περί ειρήνης 19-21

Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης

Λίγο μετά το τέλος του Συμμαχικού πολέμου (357-355 π.Χ.), που αποτέλεσε την αφορμή διάλυσης της Β' Αθηναϊκής Συμμαχίας, ο Ίσοκράτης με τον λόγο *Περί ειρήνης* προσπαθεί να πείσει τους Αθηναίους να συνάψουν ειρήνη με τους πρώην συμμάχους τους και, κατ' επέκταση, με όλους τους Έλληνες. Κατά την άποψή του οι Αθηναίοι έχουν πολύ περισσότερα να ωφεληθούν, εάν εγκαταλείψουν τις ηγεμονικές βλέψεις τους, σεβαστούν την αυτονομία των ελληνικών πόλεων και εργαστούν για την κοινή προκοπή.

Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τήν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν, καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασεν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκεν καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, [...] μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...] καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, [...] ἀδεῶς γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. Τὸ δὲ μέγιστον· συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ οἰκοῖμεν τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς
Ἄραγε, λοιπόν, θα ήταν αρκετό σ' εμάς, αν κατοικοῦμε στην πόλη με ασφάλεια

καὶ (εἰ) γιγνοίμεθα εὐπορώτεροι τὰ περὶ τὸν βίον
και αν γινόμαστε πιο πλούσιοι στα σχετικά με τη ζωή

καὶ (εἰ) ὁμονοοῖμεν τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
και αν ἔχουμε ομόνοια μεταξύ μας

καὶ (εἰ) εὐδοκιμοῖμεν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν;
και αν χαίρουμε εκτίμησης μεταξύ των Ελλήνων;

Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι εὐδαιμονήσειν τελέως τὴν πόλιν ὑπαρξάντων τούτων.
Γιατί εγώ νομίζω ότι θα ευτυχήσει ολοκληρωτικά η πόλη αν γίνουν αυτά.

Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπεστέρηκεν ἡμᾶς ἀπάντων τῶν εἰρημένων·
Ο πόλεμος λοιπόν, ἔχει στερήσει εμάς από όλα αυτά που ἔχουν λεχθεῖ·

καὶ γὰρ ἐποίησεν (ἡμᾶς) πενεστέρους
και πράγματι ἔκανε εμάς φτωχότερους

καὶ ἠνάγκασεν (ἡμᾶς) ὑπομένειν πολλοὺς κινδύνους
και ἀνάγκασε εμάς να υπομένουμε πολλοὺς κινδύνους

καὶ διαβέβληκεν (ἡμᾶς) πρὸς τοὺς Ἑλληνας
και ἔχει συκοφαντήσει εμάς στους Ἑλληνες

καὶ τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς πάντας τρόπους.
και ἔχει ταλαιπωρήσει εμάς με ὅλους τους τρόπους.

Ἦν δὲ ποιησώμεθα τὴν εἰρήνην,
Αν ὅμως συνάψουμε τὴν εἰρήνην,

οἰκήσομεν μὲν τὴν πόλιν μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας,
θα κατοικοῦμε απ' τη μια τὴν πόλη με πολλή ασφάλεια,

ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς,
αφού ἀπαλλαγούμε ἀπό πολέμους και κινδύνους και διχόνοια,

καθ' ἐκάστην δὲ τὴν ἡμέραν ἐπιδώσομεν πρὸς εὐπορίαν,
και απ' τὴν ἄλλη κάθε μέρα θα γινόμαστε πιο εὐποροι,

γεωργοῦντες ἀδεῶς (τὴν γῆν) καὶ πλέοντες τὴν θάλατταν
καλλιεργώντας χωρὶς φόβο τὴ γῆ και πλέοντας στη θάλασσα

καὶ ἐπιχειροῦντες ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις
και ασχολούμενοι με τα ἄλλα ἐπαγγέλματα

αἶ νῦν ἐκλελοίπασιν διὰ τὸν πόλεμον.
τα ὁποία τώρα ἔχουν ἐκλείψει ἐξαιτίας του πολέμου.

Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν λαμβάνουσαν μὲν
Και θα δούμε την πόλη να παίρνει

διπλασίας τὰς προσόδους ἢ νῦν,
διπλάσια τα έσοδα απ' ό,τι τώρα,

γιγνομένην μεστὴν δὲ ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων,
και να είναι γεμάτη από εμπόρους και ξένους και μετοίκους,

ᾧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν.
από τους οποίους τώρα έχει ερημωθεί.

Τὸ δὲ μέγιστον (ἐστὶ τόδε)·
Και το σημαντικότερο·

ἔξομεν συμμάχους ἅπαντας ἀνθρώπους,
θα έχουμε συμμάχους όλους τους ανθρώπους,

οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους.
όχι με τη βία, αλλά με τη θέλησή τους.

Ερμηνευτικά σχόλια

«Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν»:

Ο Περί εἰρήνης λόγος του Ισοκράτη συντάχθηκε λίγο μετά την έναρξη του Συμμαχικού πολέμου και πιθανότατα κυκλοφόρησε ως πολιτικό φυλλάδιο στην Αθήνα. Τον Συμμαχικό πόλεμο διεξήγαγαν οι Αθηναίοι εναντίον των Ροδίων, των Χίων και των Κύων, που είχαν αποστατήσει από τη Β' Αθηναϊκή Συμμαχία αρνούμενοι να καταβάλουν τις υπέρογκες συμμαχικές εισφορές (συντάξεις) που απαιτούσαν οι Αθηναίοι. Όλοι αυτοί μαζί με τους Βυζαντίους συμμάχησαν με τον σατράπη της Καρίας Μαύσωλο. Η έκβαση του πολέμου ήταν ολέθρια για τους Αθηναίους και σήμανε τη διάλυση της Συμμαχίας

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιες είναι, κατά τον Ισοκράτη, οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευδαιμονία της Αθήνας;
2. Ποια είναι η ευεργετική επίδραση της ειρήνης και ποιες οι αρνητικές συνέπειες του πολέμου στην οικονομική ανάπτυξη και, γενικότερα, στην ευημερία της πόλης;
3. «Συμμάχους μὲν ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους»: Πώς συμβάλλει η ελεύθερη βούληση στον σχηματισμό και στη λειτουργία μιας συμμαχίας, σύμφωνα με τον Ισοκράτη;

Β΄ ΤΑΞΗ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -έω, -ῶ

Στα συνηρημένα ρήματα σε -έω γίνονται οι ακόλουθες συναίρέσεις του χαρακτήρα ε με τις αντίστοιχες καταλήξεις:

ε + ε	→	ει	ε + ω	}	ω, η, οι (φεύγει δηλαδή το «ε»)
ε + ο	→	ου	ε + η		
			ε + οι		

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ποι έω ῶ	ποι έω ῶ	ποι έοι οῖμι / ποιοίην	
	ποι έει εῖς	ποι έη ἦς	ποι έοι οῖς / ποιοίης	ποι έε ει
	ποι έί εῖ	ποι έη ἦ	ποι έοι οῖ / ποιοίη	ποι έέ είτω
	ποι έο οὔμεν	ποι έω ῶμεν	ποι έοι οῖμεν	
	ποι έε εἶτε	ποι έη ἦτε	ποι έοι οῖτε	ποι έε εἶτε
	ποι έου οὔσιν	ποι έω ῶσιν	ποι έοι οῖεν	ποι έό οὔντων/-είτωσαν
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚ	έποι έο ουν			
	έποι έε εις			
	έποι έε ει			
	έποι έο οὔμεν			
	έποι έε εἶτε			
	έποι έο ουν			

Απαρέμφατο: ποι-εῖν

Μετοχή: ποι-ῶν, ποι-οὔσα, ποι-οὔν

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		ΕΥΚΤΙΚΗ		ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΟΙ	ΕΟ	οὔμαι	ΠΟΙ	έω	ῶμαι	ΠΟΙ	εοί	οίμην
	ΠΟΙ	έει	ἦ/εἶ	ΠΟΙ	έη	ἦ	ΠΟΙ	έοι	οἶο
	ΠΟΙ	έε	εἶται	ΠΟΙ	έη	ἦται	ΠΟΙ	έοι	οἶτο
	ΠΟΙ	εό	ούμεθα	ΠΟΙ	εώ	ώμεθα	ΠΟΙ	εοί	οίμεθα
	ΠΟΙ	έε	εἴσθε	ΠΟΙ	έη	ἦσθε	ΠΟΙ	έοι	οἴσθε
	ΠΟΙ	έο	οὔνται	ΠΟΙ	έω	ῶντα	ΠΟΙ	έοι	οἶντο
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚ	έΠΟΙ	εό	ούμην						
	έΠΟΙ	έου	οὔ						
	έΠΟΙ	έε	εἶτο						
	έΠΟΙ	εό	ούμεθα						
	έΠΟΙ	έε	εἴσθε						
	έΠΟΙ	έο	οὔντο						

Απαρέμφατο: ΠΟΙ-εἶσθαι

Μετοχή: ΠΟΙ-οὔμενος, ΠΟΙ-ουμένη, ΠΟΙ-οὔμενον

arxaia-latinika.gr

ΚΛΙΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	ὁ	ΠΟΙ- ῶν	ἡ	ΠΟΙ- οὔσα	τό	ΠΟΙ- οὔν
Γεν.	τοῦ	ΠΟΙ- οὔντος	τῆς	ΠΟΙ- ούσης	τοῦ	ΠΟΙ- οὔντος
Δοτ.	τῷ	ΠΟΙ- οὔντι	τῇ	ΠΟΙ- ούση	τῷ	ΠΟΙ- οὔντι
Αιτιατ	τόν	ΠΟΙ- οὔντα	τήν	ΠΟΙ- οὔσαν	τό	ΠΟΙ- οὔν
Κλητ.	ῶ	ΠΟΙ- ῶν	ῶ	ΠΟΙ- οὔσα	ῶ	ΠΟΙ- οὔν
	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	οἱ	ΠΟΙ- οὔντες	αἱ	ΠΟΙ- οὔσαι	τά	ΠΟΙ- οὔντα
Γεν.	τῶν	ΠΟΙ- ούντων	τῶν	ΠΟΙ- ουσῶν	τῶν	ΠΟΙ- ούντων
Δοτ.	τοῖς	ΠΟΙ- οὔσι	ταῖς	ΠΟΙ- ούσαις	τοῖς	ΠΟΙ- οὔσι
Αιτιατ.	τούς	ΠΟΙ- οὔντας	τάς	ΠΟΙ- ούσας	τά	ΠΟΙ- οὔντα
Κλητ.	ῶ	ΠΟΙ- οὔντες	ῶ	ΠΟΙ- οὔσαι	ῶ	ΠΟΙ- οὔντα

Πλέω

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	πλέω πλείς πλεῖ πλέομεν πλεῖτε πλέουσιν	πλέω πλήης πλήη πλέωμεν πλήητε πλέωσιν	πλέοιμι πλέοις πλέοι πλέοιμεν πλέοιτε πλέοιεν	πλεῖ πλείτω πλεῖτε πλεόντων/ πλείτωσαν
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἔπλεον ἔπλεις ἔπλει ἐπλέομεν ἐπλεῖτε ἔπλεον			

Απαρέμφατο: πλεῖν

*Όμοια κλίνονται τα: θέω, πνέω, ρέω, χέω, δέω

Μετοχή: πλέων, πλέουσα, πλέον

Αρχικοί χρόνοι: πλέω, ἔπλεον, πλεύσομαι-πλευσοῦμαι, ἔπλευσα, πέπλευκα, ἐπεπλεύκειν

Πλέομαι

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	πλέομαι πλήη/-ει πλεῖται πλεόμεθα πλεῖσθε πλέονται	πλέωμαι πλήη πλήηται πλεώμεθα πλήησθε πλέωνται	πλεοίμην πλέοιο πλέοιτο πλεοίμεθα πλέοισθε πλέοντο	πλέου πλείσθω πλεῖσθε πλείσθων/ πλείσθωσαν
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἐπλεόμην ἐπλέου ἐπλεῖτο ἐπλεόμεθα ἐπλεῖσθε ἐπλέοντο			

Απαρέμφατο: πλεῖσθαι

Μετοχή: πλεόμενος, πλεομένη, πλεόμενον

Αρχικοί χρόνοι: πλέομαι, ἐπλεόμην, πλευσθήσομαι, ἐπλεύσθην, πέπλευσμαι, ἐπεπλεύσμην